



## NACIONALINĖ TEISMŲ ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 268 5186, faks. (8 5) 268 5187, el. p. info@teismai.lt.  
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188724424

Teisėjų tarybai

2017-12-11

Nr.

4R-2333-(1.17)

### DĖL PAVYZDINIO VYRIAUSIOJO SPECIALISTO (PSICHOLOGO) PAREIGYBĖS APRAŠYMO PAKEITIMO

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija), vykdydama Teisėjų tarybos pavedimą parengti atnaujintą teisme dirbančių psichologų pareigybių aprašymą (toliau – pareigybių aprašymas), papildant funkcijomis, susijusiomis su psichologinės pagalbos teikimu teismo darbuotojams (streso valdymo mokymų aspektu), parengė atnaujinto teismo psichologų pareigybių aprašymo projektą (toliau – Projektas).

Teismo psichologų nuomone, dabar galiojantis ir Teisėjų tarybos patvirtintas 2011 m. pareigybių aprašymas yra netikslus, jame dubliuojasi psichologų, teismo ekspertų ir kitų institucijų atstovų funkcijos, būtent, dėl nepilnamečių asmenų raidos (pažintinių, emocinių, elgesio ir kt.) ypatumų vertinimo. Jų nuomone, Pareigybių aprašyme įtvirtintos funkcijos, kurių realiai negali atlikti teisme dirbantys psichologai be papildomų įrankių ar metodikos, pavyzdžiui, neturi reikiamo instrumento, metodikos kaip įvertinti vaiko raidos ypatumus.

Atsižvelgus į tai, kad teisme dirbantiems psichologams, siekiant įvertinti vaiko raidos ypatumus, būtinas įrankis, kurio pagalba galėtų įgyvendinti šią funkciją, o tokios metodikos šiai dienai nėra, Administracija Projektu siūlo įtvirtinti, kad vaiko raidos ypatumų vertinimą galėtų atlikti patys psichologai jų stebėjimo, pokalbio ar kitu tam tinkamu būdu, atsižvelgus į jau atliktus kitų kompetentingų institucijų vaiko raidos ypatumų įvertinimus, pateiktus jiems kartu su bylos medžiaga (Projekto 4 punktas, 7.4 papunktis). Metodus (būdus), kurių pagalba psichologas atlieka vaiko raidos ypatumų vertinimą, t. y. „stebėjimo, pokalbio ar kitu tam tinkamu būdu” pasirenka pats psichologas, atlikdamas savo funkcijas. Siekiant teisinio aiškumo, Projekte detalizuota vyriausiojo specialisto paskirtis, jos apimtis (Projekto 4 punktas).

Paminėtina ir tai, kad Projekte išplėsti specialieji reikalavimai, keliami psichologo pareigybei, pavyzdžiui, gebėti efektyviai bendrauti su vaikais ir suaugusiais asmenimis, įskaitant vaikus ir asmenis, turinčius įvairius psichikos ir elgesio sutrikimus bei negalias, priklausančius skirtingoms sociokultūrinėms grupėms, gebėti įvertinti vaiko raidos, pažintinius, elgesio ir



LIETUVOS  
TEISMAI



emocinius ypatumus, taikyti psichologinės diagnostikos metodus asmenybės įvertinimui; gebėti parengti vaikus ir / ar jų įstatyminius atstovus apklausai.

Projektas buvo pateiktas derinti apygardos teismuose dirbantiems psichologams, juos kuruojančiam asmeniui – Lietuvos psichologų sąjungos prezidentei Neringai Grigutytei. Parengtu Projektu atsižvelgta ir įvertintos beveik visos pastabos ir siūlymai. Su keliomis teisme dirbančių psichologų Projektui pateiktomis pastabomis Administracija nesutiko:

1. teisme dirbančių psichologų nuomone, prie teismo psichologo pareigybės funkcijų neturėtų būti priskirta funkcija – pagal kompetenciją organizuoti streso valdymo mokymus teismo darbuotojams, kitus mokymus. Jų nuomone, mokymai teismo darbuotojams apie stresą yra ne teismo psichologo darbas – apklausti vaikus. Čia turi būti numatyti ir specifiniai gebėjimai, kuriuos reiktų aprašyti, jei paliekame mokymus darbuotojams. Įtraukiant šį punktą, taip pat reikia įsigyti Streso valdymo teismų darbuotojams mokymo programą – pagal kurią vieningai dirbti būtų apmokyti visi teismo psichologai ir tik po šių mokymų organizuoti mokymus savo teismų darbuotojams. Administracija nepritarė šioms pasiūlymams, nes viena iš Teisėjų tarybos 2017 – 2020 metų strateginėse veiklos kryptyse įvardytų kryptių – atnaujinti teismo psichologų pareigybių aprašymus, papildant funkcijomis, susijusiomis su psichologinės pagalbos teikimu teismo darbuotojams (streso valdymo mokymų aspektu);

2. teisme dirbančių psichologų nuomone, prie teismo psichologo pareigybės funkcijų turėtų būti priskirta funkcija – sudaryti sąlygas teismų psichologams parengti mokymų medžiagą / įsigyti iš kitų specialistų, pavyzdžiui, organizacinės psichologijos srityje dirbančių kolegų, dalyvauti kvalifikacijos kėlimo mokymuose aktualiomis temomis. Administracija atkreipė psichologų dėmesį, kad pavyzdinis pareigybės parašymas skirtas pagrindinėms teismo psichologo funkcijoms teisme numatyti ir nėra susijęs su teisių ir / arba pareigų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos, Lietuvos Respublikos teismų įstatyme, vardinimu.

Galutinis Projektas buvo pateiktas svarstyti Teisėjų tarybos Teisės aktų projektų rengimo ir Teismų administravimo komitetuose (derinimo pažyma pridedama). Be kitų Projektui pateiktų pastabų ir siūlymų, vienas iš esminių siūlymų susijęs su psichologų funkcijomis, t. y. dėl subjektų, kuriuos psichologas gali konsultuoti dėl vaiko poreikių, jo raidos ypatumų dalyvaujant jiems teisiniame procese, rato. Vienų komitetų narių nuomone, teismo psichologas, kuris yra teismo valstybės tarnautojas ir padeda vykdyti teisingumą, turi pareigą konsultuoti tik teisėjus, bet ne kitus asmenis, tarp jų ir ikiteisminio tyrimo subjektus. Ikiteisminio tyrimo (toliau – ir IT) subjektai turi galimybę pasitelkti konsultacijoms jų įstaigose dirbančius psichologus. Kitų komitetų narių nuomone, tikslinga numatyti galimybę konsultuoti ir ikiteisminio tyrimo pareigūnus, jei tai padės užtikrinti vaiko apklausos kokybę. Primintina, kad steigiant psichologo pareigybes apygardų teismuose, viena pagrindinių šių psichologų užduočių buvo teikti reikiamą pagalbą ne tik apygardų

teismų teisėjams, o taip pat apylinkių teismų teisėjams ir pareigūnams, prokurorams ikiteisminio tyrimo metu, nes baudžiamojo proceso reguliavimu siekiama, kad vaikas būtų apklausiamas kiek įmanoma mažiau kartų (paprastai – vieną), ir apklausus vaiką ikiteisminio tyrimo metu, jis į teismą kviečiamas tik išimtiniais atvejais. Taigi, siekiant tinkamai užtikrinti ir apsaugoti vaiko teises ir interesus baudžiamajame procese (išvengti pakartotinio nepilnamečio asmens pažeidžiamumo), manytina, kad aptariama psichologų funkcija psichologams turėtų išlikti ir ateityje.

Įvertinus aukščiau nurodytas bei kitas Teisės aktų projektų rengimo ir Teismų administravimo komitetų narių ir teismo psichologų pastabas, Projektas buvo pakoreguotas, paliekant galimybę teismo psichologui konsultuoti dėl vaiko poreikių, jo raidos ypatumų dalyvaujant jiems teisiniame procese, jų įstatyminius ar teisėtus atstovus, teisėjus bei kitus teismo proceso dalyvius ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus, dėl apklausos specifikos teisminių procesų metu ir atlikimo taktikos – teisėjus ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus (derinimo pažyma pridedama).

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Administracija teikia Projektą ir susijusią medžiagą Teisėjų tarybai bei siūlo svarstyti artimiausiame Teisėjų tarybos posėdyje.

Priimtas Projektas skelbtinas Teisės aktų registre.

PRIDEDAMA:

1. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Pavyzdinio vyriausiojo specialisto (psichologo) pareigybės aprašymo pakeitimo“ projektas, 4 lapai;
2. Teisėjų tarybos nutarimo „Dėl Pavyzdinio vyriausiojo specialisto (psichologo) pareigybės aprašymo pakeitimo“ projekto lyginamasis variantas, 4 lapai;
3. Derinimo pažyma, 8 lapai.

Direktorius pavaduotojas,  
atliekantis direktoriaus funkcijas



Antanas Jatkevičius

Lina Griškevič, tel. (8 5) 268 3405, el. p. lina.griskevic@teismai.lt

Rimantė Valkavičienė, tel. (8 5) 2683406, el. p. rimante.valkaviciene@teismai.lt

(originalas nebus siunčiamas)

## DERINIMO PAŽYMA

### DĖL PAVYZDINIO VYRIAUSIOJO SPECIALISTO (PSICHOLOGO) PAREIGYBĖS APRAŠYMO PAKEITIMO PROJEKTO

2017 m. gruodžio 8 d.

Siekiant stiprinti fizinį ir psichologinį saugumą Lietuvos teismuose, Teisėjų tarybos 2017–2020 metų strateginėse veiklos kryptyse numatyta iki 2017 m. gruodžio 30 d. atnaujinti teisme dirbančių psichologų pareigybių aprašymus (toliau – aprašymas, aprašymai), papildant funkcijomis, susijusiomis su psichologinės pagalbos teikimu teismo darbuotojams (streso valdymo mokymų aspektu).

Nacionalinė teismų administracija (toliau – Administracija), siekdama Teisėjų tarybai padėti įgyvendinti šį uždavinį, kreipėsi į apygardos teismuose dirbančius psichologus, juos kuruojantį asmenį – Lietuvos psichologų sąjungos prezidentę Neringą Grigutytę, prašydama apibendrinti problemas, kylančias teismo psichologų veikloje, pateikti pasiūlymus dėl pavyzdinių psichologų pareigybių aprašymo pakeitimų, išgryninant specialius reikalavimus keliamus teismo psichologams bei išimtinai jų kompetencijai priskiriamas funkcijas.

Teisėjų tarybos Teismų administravimo ir Teisės aktų projektų rengimo komitetams (toliau – Komitetai) buvo išsiųstas derinti parengtas atnaujintas teismo psichologų pareigybių aprašymo projektas (toliau – Projektas). Šioje pažymoje užfiksuotos ir įvertintos Komitetų narių įžvalgos, kurių pagrindu Projektas patobulintas.

Eil. Nr.	Pasiūlymus pateikęs subjektas	Pasiūlymų, pastabų turinys	Pastabų, pasiūlymų įvertinimas
1.	Teismų administravimo komiteto koordinatorius N. Meilutis	Siūlytina tikslinti 4 punktu siūlomą įtvirtinti vyriausiojo specialisto pareigybės paskirties apibrėžimą, išbraukiant jame nurodytus metodus (būdus), kurių pagalba psichologas atlieka vaiko raidos ypatumų vertinimą, t. y. „stebėjimo, pokalbio ar kitu tam tinkamu būdu”, nes šiuos metodus pasirenka pats psichologas, atlikdamas savo pareigas.	<b>Atsižvelgta.</b> Patikslintas pareigybės paskirties apibrėžimas, išbraukiant metodus (būdus), kurių pagalba psichologas atlieka vaiko raidos ypatumų vertinimą, t. y. „stebėjimo, pokalbio ar kitu tam tinkamu būdu”.
2.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto koordinatorius R.	Siūlymas tikslinti 4 punkto nuostatą dėl kvalifikuotos apklausos atlikimo užtikrinimo ne tik civiliniame, baudžiamajame, bet ir administracinių nusižengimų teisenoje	<b>Atsižvelgta.</b>



	Gadliauskas	bei administraciniame procese, nes nukentėję vaikai gali būti ir administracinių nusižengimų teismoje, o liudytojai – visuose teisminiuose procesuose. Jei iš principo psichologai padeda ikiteisminio tyrimo pareigūnams, tai, iškilus būtinybei, galėtų padėti ir administraciniams teismams. Be to, gal ir šiuose teismuose ateityje atsirastų psichologo etatas.	
3.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto koordinatorius R. Gadliauskas	<p>Siūlytina tikslinti 4 punkto nuostatą dėl pareigybės paskirties apibrėžimo, aiškiai nurodant, ar psichologas turi ruošti vaikus apklausai, ar kitus proceso dalyvius. Be to, po žodžių junginio „vaiko raidos“ skliausteliuose einantys žodžiai turėtų būti kilmininko linksnyje;</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 4 punkte civilinis procesas ir baudžiamasis procesas (apimantis ir ikiteisminį tyrimą) apibendrinamas terminu – teisminiai procesai, siūlytina Projekte vartoti sąvoką „teisminiai procesai“.</p>	<p><b>Atsižvelgta.</b></p> <p>Patikslinta nuostata, nurodant „Vyriausiojo specialisto (psichologo) pareigybė reikalinga užtikrinti &lt;...&gt; vaikų ir/ar jų įstatyminių ar teisėtų atstovų paruošimą apklausai...“.</p>
4.	Teismų administravimo komiteto koordinatorius N. Meilutis	Siūlytina susiaurinti psichologo pareigybės paskirties apibrėžime įvardintą subjektų, kuriuos psichologas gali konsultuoti dėl vaiko poreikių, jo raidos ypatumų dalyvaujant jiems teisminiame procese, ratą, paliekant tik „jų įstatyminius ir / ar teisėtus atstovus, teisėjus“. Abejotina, ar teismo psichologas, kuris yra teismo valstybės tarnautojas ir padeda vykdyti teisingumą, turi konsultuoti kitus asmenis, tarp jų ir ikiteisminio tyrimo subjektus. Ikiteisminio tyrimo (toliau – ir IT) subjektai turi savo psichologus ir gali su jais konsultotis.	<p><b>Neatsižvelgta</b> dėl subjektų kuriuos psichologas gali konsultuoti dėl vaiko poreikių, jo raidos ypatumų dalyvaujant jiems teisminiame procese, rato, susiaurinimo.</p> <p>Sutiktina, kad atsižvelgiant į psichologų kiekį ir ankstesnes diskusijas tiek teisėsaugos subjektų viduje, tiek Vyriausybėje ar Seime bei siekiant visapusiškai užtikrinti vaikų interesų apsaugą, turėtų būti palikta galimybė ir tokioms konsultacijoms, pvz., šeimos bylose sutuoktiniams, vaiko tėvams ar globėjams. Tikslinga numatyti galimybę konsultuoti ir ikiteisminio tyrimo pareigūnus, jei tai padės apklausos kokybei.</p> <p>Pažymėtina, kad steigiant psichologo pareigybes apygardų teismuose, viena pagrindinių šių psichologų</p>

			<p>užduočių buvo teikti reikiamą pagalbą ne tik apygardų teismų teisėjams, o taip pat apylinkių teismų teisėjams ir pareigūnams, prokurorams ikiteisminio tyrimo metu, nes baudžiamojo proceso reguliavimu siekiama, kad vaikas būtų apklausiamas kiek įmanoma mažiau kartų (paprastai – vieną), ir apklausus vaiką ikiteisminio tyrimo metu, jis į teismą kviečiamas būtų tik išimtiniais atvejais. Siekiant tinkamai užtikrinti vaiko teises teisiniuose procesuose, manytina, kad aptariama psichologų funkciją psichologams turėtų išlikti ir ateityje.</p>
5.	Teismų administravimo komiteto narė L. Braždienė	<p>Projekte yra prieštaravimų dėl teismo psichologui keliamų specialiųjų reikalavimų: jeigu 6.3 papunktyje numatyta, kad specialistas privalo gerai išmanyti ir turėti praktikos tik taikant Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius vaiko dalyvavimą teisiniuose procesuose, tai pagal 6.4 papunktį – privalo gerai išmanyti civilinio, baudžiamojo ir administracinio proceso psichologines charakteristikas bei gebėti integruoti psichologijos, kriminologijos ir teisės žinias, psichologiniu lygmeniu analizuoti teisės taikymo ir teisės veikimo problemas (6.5 punktas).</p>	<p><b>Atsižvelgta iš dalies.</b></p> <p>Pretenduojančiam į teismo psichologo pareigybę, neužtenka būti psichologu – turėti tik psichologijos krypties aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Psichologas turi turėti tiek teisinių, tiek praktinių žinių, kaip apklausti vaikus. Todėl siekiant užtikrinti, kad vaikų apklausose dalyvautų kompetentingi atlikti apklausas psichologai, kurie specializuotųsi šioje veikloje, asmuo pretenduojantis į šias pareigas, turėtų būti papildomai išklauses kursą teisės psichologijos srityje, arba įgijęs teisės psichologijos išsilavinimą. Nurodytu atveju asmuo atitiktų reikalavimus, keliamus Projekto 6.3, 6.4, 6.5 papunkčiuose.</p> <p>Patikslintas reikalavimas dėl socialinių mokslų studijų srities psichologijos krypties aukštojo universitetinio išsilavinimo pagrindimo, papildant nuostata – Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka prilygintą aukštojo mokslo išsilavinimą, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą kaip lygiavertį užsienyje įgytą išsilavinimą.</p>
6.	Teismų administravimo komiteto koordinatorius	<p>Siūlytina tikslinti 6.9 papunktį, vartojant žodžius „įvairius“ ir „sutrikimus“ kilmininko linksniu, žodžių junginį „įvairi</p>	<p><b>Atsižvelgta.</b></p>

	N. Meilutis	negalia“ pakoreguojant į „negalią“.	
7.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto koordinatorius R. Gadliauskas	Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina tikslinti 6.9 papunkčio nuostatą, įtvirtinant „gebėti efektyviai bendrauti su vaikais ir suaugusiais asmenimis, įskaitant vaikus ir asmenis, turinčius įvairius psichikos ir elgesio sutrikimus bei negalias, priklausančius skirtingoms sociokultūrinėms grupėms.“	<b>Atsižvelgta.</b>
8.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto koordinatorius R. Gadliauskas	Atsižvelgiant į tai, kad psichologas nevykdo apklausos, tik padeda apklausti, ją vykdo ikiteisminio tyrimo teisėjas, teisėjas arba teismas, siūlytina tikslinti 6.12 papunktį, bei atkreipti dėmesį, kad vaikų procesinės padėties 6.12 papunktyje nereikėtų nurodyti.	<b>Atsižvelgta.</b>
9.	Teismų administravimo komiteto koordinatorius N. Meilutis	Siūlytina tikslinti 6.12 papunkčio nuostatą, įtraukiant ir „įtariamųjų, kaltinamųjų bei nuteistųjų“ sąvokas.	<b>Atsižvelgta.</b> Nurodyta formuluotė pakoreguota į bendrą sąvoką „vaikus“, nenurodant jų procesinės padėties.
10.	Teismų administravimo komiteto narė A. Ežerskė	Siūloma keisti 7.1 papunktyje aptartą formuluotę „šeimos, skyrybų bylose“ į „šeimos bylose (bylose dėl santuokos nutraukimo, vaiko globos, gyvenamosios vietos nustatymo ir kt.).	<b>Atsižvelgta.</b> Nurodyta formuluotė pakoreguota atsižvelgiant ir į kitų Komitetų narių nuomones (nenurodytas šeimos teisinių santykių kategorijai priskiriamų baigtinių bylų sąrašas); Patikslintas 7.1 papunktis – „dalyvauti civilinio proceso metu (šeimos teisinių santykių bylose (dėl santuokos nutraukimo, vaiko gyvenamosios vietos nustatymo, vaiko globos ir kt.)) išklaušant vaikų nuomones, atsižvelgiant į jų socialinę ar psichologinę brandą”.
11.	Teismų administravimo komiteto narė L.	Siūloma tikslinti 7.1, 7.2, 7.4, 7.5 papunkčius, nurodant, kad tik teisėjo, o ne ir teismo pirmininko pavedimu psichologas gali	<b>Svarstyтина.</b> Siūlytina 7.1, 7.2, 7.4, 7.5 papunkčiuose palikti galimybę

	Braždienė	dalyvauti / duoti išvadas konkrečios bylos nagrinėjime, nes teismo pirmininkas nesikiša į bylų nagrinėjimą (pagal dabartinę redakciją: teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu dalyvauti baudžiamojo proceso metu, teismo posėdžiuose išklausant vaikų nuomones, atsižvelgiant į jų socialinę ar psichologinę brandą, šeimos, skyrybų bylose).	teismo pirmininkui spręsti klausimus, susijusius su psichologo veikla teisminiuose procesuose, nes tai yra susiję su darbo organizavimo procesu teisme.
12.	Teismų administravimo komiteto narė A. Ežerskė	Siūloma tikslinti 7.1, 7.2, 7.4, 7.5 papunkčius, nurodant, kad tik teisėjo, o ne ir teismo pirmininko pavedimu psichologas gali dalyvauti / duoti išvadas konkrečios bylos nagrinėjime, nes tai yra bylą nagrinėjančio teisėjo sprendimas.	<b>Svarstyтина.</b> Siūlytina 7.1, 7.2, 7.4, 7.5 papunkčiuose palikti galimybę teismo pirmininkui spręsti klausimus, susijusius su psichologo veikla teisminiuose procesuose, nes tai yra susiję su darbo organizavimo procesu teisme. Pavyzdžiui, kai prokuroras ar teismas, kviečia apygardos teisme dirbantį psichologą dalyvauti apklausoje, psichologas suderinęs laiką su prokuroru ar teismu, kreipiasi į teismo pirmininką dėl galimybės dalyvauti apklausoje.
13.	Teismų administravimo komiteto narė A. Ežerskė	Siūloma keisti 8 punktu siekiamą įtvirtinti nuostatą dėl psichologo pavaldumo, nurodant, kad psichologas yra tiesiogiai pavaldus teismo pirmininkui, o ne teismo kancleriui, nes pavaldumas kancleriui net neišplaukia iš psichologo pareigybėje išdėstytų funkcijų ir pareigų.	<b>Neatsižvelgta.</b> Atsižvelgiant į tai, kad teismo kanclerio pareigybė teisme reikalinga organizuoti teismo administracijos veiklą ir jai vadovauti, vykdyti įstatymų ir kitų teisės aktų bei teismo pirmininko jam priskirtas teismo administravimo funkcijas, Projekte siūloma įtvirtinti nuostatą, kad psichologas pavaldus teismo kancleriui. Atkreiptinas dėmesys, kad tai tik pavyzdinis pareigybių aprašymas ir yra rekomendacinio pobūdžio, kiekvienas teismas turi teisę pasirengti ir pasitvirtinti, jų manymu, jų teismui tinkamiausią pareigybių aprašymo variantą.
14.	Teismų administravimo komiteto koordinatorius N. Meilutis	Siūlytina tikslinti 7.1 papunktį, nenurodant šeimos teisinių santykių kategorijai priskiriamų baigtinio bylų sąrašo; be to, akcentuojant, kad psichologas vaiko nuomonę gali išklausti ir nedalyvaudamas posėdyje, bet pateikdamas išvadą raštu;	<b>Atsižvelgta iš dalies.</b> Nenurodytas šeimos teisinių santykių kategorijai priskiriamų baigtinių bylų sąrašas.  Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 7.7 papunktyje numatyta viena iš psichologo funkcijų – teikti išvadas, nuomones,



			paaškinimus raštu ir / ar žodžiu teisėjo pavestais klausimais, neviršijant specialisto kvalifikacijos ir / ar kompetencijos, į siūlymą šiame punkte konkrečiai apibrėžti ir galimybę psichologui teikti išvadą nedalyvaujant teismo posėdyje, neatsižvelgta. Patikslinta 7.1 papunkčio nuostata.
15.	Teismų administravimo komiteto koordinatorius N. Meilutis	Atsižvelgiant į tai, kad baudžiamajame procese numatyti ir „teisiamieji posėdžiai“, siūlytina 7.1 papunktyje sąvoką „teismo posėdžiuose“ tikslinti į „teisiamieji posėdžiai“;	<b>Neatsižvelgta.</b> Pažymėtina, kad 7.1 papunktyje siekiama įtvirtinti psichologo funkcijas, kurias jis atliks civiliniame procese. Todėl neatsižvelgta į siūlymą 7.1 papunktyje įtvirtintą sąvoką „teismo posėdžiuose“ tikslinti į sąvoką „teisminiai posėdžiai“.
16.	Teismų administravimo komiteto narė L. Braždienė	Siūloma tikslinti 7.1 papunktyje aptartą formuluotę iš „šeimos, skyrybų bylose“ į „šeimos teisinių santykių bylose“;	<b>Atsižvelgta.</b> Nurodyta formuluotė pakoreguota atsižvelgiant ir į kitų Komitetų narių nuomones (nenurodytas šeimos teisinių santykių kategorijai priskiriamų baigtinių bylų sąrašas).
17.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto koordinatorius R. Gadliauskas	Siūlytina 7.1 papunktyje nenustatyti bylų kategorijos. Pasikeitus teisės aktams, galima situacija, kai įstatymų leidėjas numatys pareigą išklausti vaiko nuomonę ir kitos kategorijos civilinėje byloje.	<b>Atsižvelgta.</b>
18.	Teismų administravimo komiteto narė L. Braždienė	Siūlytina tikslinti 7.3 papunktį dėl termino „ikiteisminio tyrimo procedūros“. Kadangi šiame papunktyje toliau įvardijami procesiniai veiksmai (daiktinių įrodymų atpažinimas, parodymų vertinimas įvykio vietoje), sąvoka „procedūros“ keistina į sąvoką „ikiteisminio tyrimo veiksmai“;	<b>Atsižvelgta.</b> Nurodyta formuluotė pakoreguota.
19.	Teismų administravimo komiteto koordinatorius N. Meilutis	Siūlytina tikslinti 7.3 papunktį, įtvirtinant, kad tik teismo pirmininko sutikimu ar žinia psichologas turi pareigą ikiteisminio tyrimo metu dalyvauti įvairiose ikiteisminio tyrimo procedūrose, susijusiose su vaikais: daiktinių įrodymų	<b>Atsižvelgta.</b>

		atpažinimo, parodymų vertinimo įvykio vietoje ir kt. Priešingu atveju, susidaro įspūdis, kad psichologas turi pareigą dalyvauti visame ikiteisminiame tyrime, t. y., ne tik tuose veiksmuose, kurie atliekami dalyvaujant IT teisėjui;	
20.	Teismų administravimo komiteto koordinatorius N. Meilutis	Siūlytina tikslinti 7.4 papunktį, išbraukiant psichologo veiklos būdus, kuriuos psichologas gali naudoti vertinant vaiko brandos ypatumus;	<b>Atsižvelgta.</b>
21.	Teismų administravimo komiteto narė Loreta Braždienė	Siūlytina tikslinti 7.5 papunktį, nurodant subjektą, kurį turėtų konsultuoti specialistas pagal 7.5 papunktį, nes pagal pateiktą redakciją neaišku, ką teismo pirmininkas ar teisėjas gali pavesti konsultuoti dėl vaikų apklausos teismo proceso metu specifikos ir atlikimo taktikos).	<b>Atsižvelgta.</b> 7.5 papunktis patikslintas nurodant „teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu konsultuoti dėl vaiko poreikių, jo raidos ypatumų dalyvaujant jiems teisme procese, jų įstatyminius ar teisėtus atstovus, teisėjus bei kitus teismo proceso dalyvius ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus, dėl apklausos specifikos teismo procesų metu ir atlikimo taktikos – teisėjus ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus.
22.	Teismų administravimo komiteto koordinatorius N. Meilutis	Siūlytina tikslinti 7.5 papunktį, apibrėžiant asmenų, kuriuos turi pareigą konsultuoti psichologas, ratą; Siūlytina nurodyti „teisėjus“;	<b>Atsižvelgta.</b> Nuostata pakoreguota įtvirtinant galimybę konsultuoti dėl vaiko poreikių, jo raidos ypatumų dalyvaujant jiems teisme procese, jų įstatyminius ar teisėtus atstovus, teisėjus bei kitus teismo proceso dalyvius ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus, dėl apklausos specifikos teismo procesų metu ir atlikimo taktikos – teisėjus ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus;
23.	Teismų administravimo komiteto koordinatorius N. Meilutis	Siūlytina tikslinti 7.5 papunkčio nuostatą, nurodant ne tik „teismo proceso metu“, bet ir „dėl IT teisėjo atliekamų veiksmų ikiteisminiame tyrime“;	<b>Neatsižvelgta.</b> Pažymėtina, kad Projekto 4 papunktyje įtvirtinta „sąvoka teisminiai procesai“, kuri apima ir civilinį procesą, ir baudžiamąjį procesą (tiek ikiteisminį tyrimą ir teismo procesą).
24.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto	Dėl 7.5 papunkčio – siūlytina palikti galimybę teismo psichologui konsultuoti kitus proceso dalyvius, dalyvauti,	<b>Atsižvelgta.</b>

	koordinatorius R. Gadliauskas	reikalui esant kituose ikiteisminio tyrimo veiksmuose ir pan. Visi šie veiksmai turėtų būti atliekami teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu.	
25.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto koordinatorius R. Gadliauskas	Dėl 7.6 papunkčio – siūlytina vartoti sąvoką „vaikai“ arba suvienodinti terminų naudojimą visame Projekte.	<b>Atsižvelgta.</b>
26.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto koordinatorius R. Gadliauskas	Dėl 7.9 papunkčio – siūlytina tikslinti papunktį, nes neaišku, kokius veiksmus apima sąvoka „organizuoti“, ar: a) surasti specialistą, kuris praves mokymus, b) surinkti klausytojus, c) pasirūpinti patalpa ir t.t. Siūlytina pakeisti nuostatą sekančiai: „teismo pirmininko ar teismo kanclerio pavedimu konsultuoti teismo darbuotojus streso valdymo klausimais“. Ar konsultacija bus asmeninė, ar grupinė, ar mokymų forma, nuspręs psichologas ir asmenys, kuriems tokios konsultacijos reikia;	<b>Atsižvelgta.</b>
27.	Teisės aktų projektų rengimo komiteto koordinatorius R. Gadliauskas	Dėl 7.10 papunkčio – tiek 7.10, tiek 7.11 punktą apima 7.13 punktas.	<b>Atsižvelgta.</b>

**TEISĖJŲ TARYBA**

**NUTARIMAS  
DĖL PAVYZDINIO VYRIAUSIOJO SPECIALISTO  
(PSICHOLOGO) PAREIGYBĖS APRAŠYMO PAKEITIMO**

2017 m.            d.            Nr.  
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 19 punktu, Teisėjų taryba n u t a r i a

Pakeisti Pavyzdinį vyriausiojo specialisto (psichologo) pareigybės aprašymą ir išdėstyti jį nauja redakcija (pridedama).

Pirmininkas

Sekretorius



PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2011 m. lapkričio 25 d.  
nutarimu Nr. 13P-159-(7.1.2)  
(Teisėjų tarybos 2017 m. gruodžio 15 d.  
nutarimo Nr. \_\_\_\_\_ redakcija)

**PAVYZDINIS  
VYRIAUSIOJO SPECIALISTO (PSICHOLOGO)  
PAREIGYBĖS APRAŠYMAS**

**I. PAREIGYBĖS CHARAKTERISTIKA**

1. Vyriausiasis specialistas (psichologas) yra karjeros valstybės tarnautojas.
2. Pareigybės lygis - A.
3. Pareigybės kategorija -.

**II. PASKIRTIS**

4. Vyriausiojo specialisto (psichologo) pareigybė reikalinga užtikrinti civiliniame procese, administracinių nusižengimų teisenoje, administraciniame procese ir baudžiamajame procese (ikiteisminiame tyrime ir teismo procese) (toliau – teisminiai procesai) dalyvaujančių asmenų – nepilnamečių, mažamečių vaikų (toliau – ir vaikai) – kvalifikuotą apklausą, vaikų ir / ar jų įstatyminių ar teisėtų atstovų paruošimą apklausai, vaikų raidos (pažintinių, emocinių, elgesio ir kt.) ypatumų, turinčių reikšmės kiekvienam teismo proceso veiksmui atlikti, vertinimą, atsižvelgus į jau atliktus kitų kompetentingų institucijų vaiko raidos ypatumų įvertinimus, suteikti vaikams tinkamą psichologinę pagalbą, bei konsultuoti dėl vaiko poreikių, jo raidos ypatumų dalyvaujant jiems teisminiame procese, jų įstatyminius ar teisėtus atstovus, teisėjus bei kitus teismo proceso dalyvius ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus, dėl apklausos specifikos teisminių procesų metu ir apklausos atlikimo taktikos – teisėjus ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus.

**III. VEIKLOS SRITYS**

5. Šias pareigas einantis valstybės tarnautojas vykdo funkcijas specialiojoje veiklos srityje – psichologinės pagalbos teikimo teisminių procesų metu.

**IV. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI ŠIAS PAREIGAS  
EINANČIAM VALSTYBĖS TARNAUTOJUI**

6. Valstybės tarnautojas, einantis šias pareigas, turi atitikti šiuos specialiuosius reikalavimus:

6.1. turėti socialinių mokslų studijų srities psichologijos krypties aukštąjį universitetinį išsilavinimą (bakalauro ir magistro arba universitetinių vientisųjų studijų magistro kvalifikacinis laipsnis arba Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka prilygintą aukštojo mokslo išsilavinimą, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą kaip lygiavertį užsienyje įgytą išsilavinimą);

6.2. turėti vienerių metų psichologo praktinės veiklos su vaikais stažą arba vienerių metų darbo stažą teisėsaugos ar teisėtvarkos institucijose;

6.3. gerai išmanyti ir turėti praktikos taikant Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius vaiko dalyvavimą teisminiuose procesuose;

6.4. gerai išmanyti teisės psichologijos srities problematiką, įvykių rekonstrukcijos ir asmens atpažinimo psichologinius ypatumus, civilinio, baudžiamojo ir administracinio proceso psichologines charakteristikas;

6.5. gebėti integruoti psichologijos, kriminologijos ir teisės žinias, psichologiniu lygmeniu analizuoti teisės taikymo ir teisės veikimo problemas;

- 6.6. gebėti atlikti krizių intervenciją, taikyti krizių ir traumų įveikos metodus ir konkrečias technikas;
- 6.7. gebėti atpažinti ir nustatyti vaikų poreikius bei juos-pritaikyti teismo proceso metu;
- 6.8. gebėti tinkamai atstovauti vaiko interesus;
- 6.9. gebėti efektyviai bendrauti su vaikais ir suaugusiais asmenimis, įskaitant vaikus ir asmenis, turinčius įvairius psichikos ir elgesio sutrikimus bei negalias, priklausančius skirtingoms sociokultūrinėms grupėms;
- 6.10. gebėti įvertinti vaiko raidos (pažintinius, elgesio, emocinius ir kt.) ypatumus, taikyti psichologinės diagnostikos metodus asmenybės įvertinimui;
- 6.11. gebėti parengti vaikus ir/ar jų įstatyminius atstovus apklausai;
- 6.12. gebėti padėti apklausti vaikus, išklausti vaikų nuomones;
- 6.13. gebėti nustatyti vaiko patiriamus sunkumus, galimus sutrikimus ir pasiūlyti tinkamą socialinių partnerių pagalbą;
- 6.14. laikytis Psichologų profesinės etikos kodekso reikalavimų;
- 6.15. gebėti valdyti, kaupti, sisteminti, apibendrinti informaciją, rengti pagrįstas psichologines išvadas;
- 6.16. sklandžiai dėstyti mintis raštu ir žodžiu, išmanyti dokumentų rengimo principus;
- 6.17. mokėti dirbti Microsoft Office programiniu paketu.

## **V. ŠIAS PAREIGAS EINANČIO VALSTYBĖS TARNAUTOJO FUNKCIJOS**

7. Valstybės tarnautojo pareigybei priskiriamos funkcijos:

- 7.1. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu dalyvauti civilinio proceso metu (šeimos teisinių santykių bylose (dėl santuokos nutraukimo, vaiko gyvenamosios vietos nustatymo, vaiko globos ir kt.) ir kt.), išklausančios vaikų nuomones, atsižvelgiant į jų socialinę ar psichologinę brandą;
- 7.2. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu dalyvauti baudžiamojo proceso (ikiteisminiame tyrime ir teismo procese) metu, padedant apklausti vaikus, atsižvelgiant į jų socialinę ar psichologinę brandą;
- 7.3. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu ikiteisminio tyrimo metu dalyvauti įvairiuose ikiteisminio tyrimo veiksmuose, susijusiuose su vaikais: daiktinių įrodymų atpažinimo, parodymų vertinimo įvykio vietoje ir kt.;
- 7.4. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu atlikti teisminiame procese išklausomų, apklausiamų vaikų raidos (pažintinių, emocinių, elgesio ir kt.) ypatumų, turinčių reikšmės kiekvienam teismo proceso veiksmui atlikti, vertinimą, atsižvelgus į jau atliktus kitų kompetentingų institucijų vaiko raidos ypatumų įvertinimus;
- 7.5. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu konsultuoti dėl vaiko poreikių, jo raidos ypatumų dalyvaujant jiems teisminiame procese, jų įstatyminius ar teisėtus atstovus, teisėjus bei kitus teismo proceso dalyvius ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus, dėl apklausos specifinės teisminių procesų metu ir apklausos atlikimo taktikos – teisėjus ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus;
- 7.6. rinkti ir kaupti informaciją, reikalingą teisminių procesų metu apklausiant vaikus, esant būtinybei bendradarbiaujant su kitomis kompetentingomis įstaigomis ir institucijomis;
- 7.7. teikti išvadas, nuomones, paaiškinimus raštu ir/ar žodžiu teisėjo pavestais klausimais, neviršijant specialisto kvalifikacijos ir / ar kompetencijos;
- 7.8. pagal kompetenciją rengti teismo veiklos dokumentus, metodines rekomendacijas dėl apklausų vykdymo, su jomis supažindinti kitų institucijų atstovus, tarp jų ir dalyvaujančius teisminiame procese;
- 7.9. teismo pirmininko ar teismo kanclerio pavedimu konsultuoti teismo darbuotojus streso valdymo klausimais, pagal kompetenciją organizuoti mokymus;
- 7.10. pagal kompetenciją dalyvauti darbo grupių, komisijų veikloje, psichologų profesinės priežiūros susitikimuose;
- 7.11. vykdyti kitus teismo pirmininko, teismo kanclerio su teismo veikla susijusius pavedimus, kad būtų pasiekti teismo strateginiai tikslai.

## **VI. ŠIAS PAREIGAS EINANČIO VALSTYBĖS TARNAUTOJO PAVALDUMAS**

8. Šias pareigas einantis valstybės tarnautojas yra tiesiogiai pavaldus teismo kancleriui.

---

**TEISĖJŲ TARYBA**

**NUTARIMAS  
DĖL PAVYZDINIO VYRIAUSIOJO SPECIALISTO  
(PSICHOLOGO) PAREIGYBĖS APRAŠYMO PAKEITIMO**

2017 m.            d.            Nr.  
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 120 straipsnio 19 punktu, Teisėjų taryba n u t a r i a

Pakeisti Pavyzdinį vyriausiojo specialisto (psichologo) pareigybės aprašymą ir išdėstyti jį nauja redakcija (pridedama).

Pirmininkas

Sekretorius



PATVIRTINTA

Teisėjų tarybos 2011 m. lapkričio 25 d.  
nutarimu Nr. 13P-159-(7.1.2)

(Teisėjų tarybos 2017 m. gruodžio 15 d.  
nutarimo Nr. \_\_\_\_\_ redakcija)

**PAVYZDINIS  
VYRIAUSIOJO SPECIALISTO (PSICHOLOGO)  
PAREIGYBĖS APRAŠYMAS**

**I. PAREIGYBĖS CHARAKTERISTIKA**

1. Vyriausiasis specialistas (psichologas) yra karjeros valstybės tarnautojas.
2. Pareigybės lygis - A.
3. Pareigybės kategorija -.

**II. PASKIRTIS**

4. Vyriausiojo specialisto (psichologo) pareigybė reikalinga užtikrinti civiliniame procese, **administracinių nusižengimų teisenoje, administraciniame procese** ir baudžiamajame procese (ikiteisminiame tyrime ir teismo procese) (toliau – teisminiai procesai) dalyvaujančių asmenų – nepilnamečių, mažamečių vaikų (toliau – ir vaikai) – kvalifikuotą apklausą, **vaikų ir / ar jų įstatyminių ar teisėtų atstovų paruošimą** apklausai, vaikų raidos (pažintinių, emocinių, elgesio ir kt.) ypatumų, turinčių reikšmės kiekvienam teismo proceso veiksmui atlikti, vertinimą, **stebėjimo, pokalbio ar kitu tam tinkamu būdu** atsižvelgus į jau atliktus kitų kompetentingų institucijų vaiko raidos ypatumų įvertinimus, suteikti vaikams tinkamą psichologinę pagalbą, bei konsultuoti dėl vaiko poreikių, jo raidos ypatumų dalyvaujant jiems teisme procese, jų įstatyminius ar teisėtus atstovus, teisėjus bei kitus teismo proceso dalyvius ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus, **dėl apklausos specifikos teisminių procesų metu ir apklausos atlikimo taktikos – teisėjus ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus.**

**III. VEIKLOS SRITYS**

5. Šias pareigas einantis valstybės tarnautojas vykdo funkcijas specialiojoje veiklos srityje – psichologinės pagalbos teikimo **teisminių procesų metu.**

**IV. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI ŠIAS PAREIGAS  
EINANČIAM VALSTYBĖS TARNAUTOJUI**

6. Valstybės tarnautojas, einantis šias pareigas, turi atitikti šiuos specialiuosius reikalavimus:

6.1. turėti socialinių mokslų studijų srities psichologijos krypties aukštąjį universitetinį išsilavinimą (bakalauro ir magistro arba universitetinių vientisųjų studijų magistro kvalifikacinis laipsnis **arba Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka prilygintą aukštojo mokslo išsilavinimą, arba teisės aktų nustatyta tvarka pripažintą kaip lygiavertį užsienyje įgytą išsilavinimą**);

6.2. turėti vienerių metų psichologo praktinės veiklos su **nepilnamečiais, mažamečiais asmenimis vaikais** stažą arba vienerių metų darbo stažą teisėsaugos ar teisėtvarkos institucijose;

6.3. gerai išmanyti ir turėti praktikos taikant Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius vaiko dalyvavimą teisminiuose procesuose;

6.4. gerai išmanyti teisės psichologijos srities problematiką, įvykių rekonstrukcijos ir asmens atpažinimo psichologinius ypatumus, civilinio, baudžiamojo ir administracinio proceso psichologines charakteristikas;

- 6.5. gebėti integruoti psichologijos, kriminologijos ir teisės žinias, psichologiniu lygmeniu analizuoti teisės taikymo ir teisės veikimo problemas;
- 6.6. gebėti atlikti krizių intervenciją, taikyti krizių ir traumų įveikos metodus ir konkrečias technikas;
- 6.7. gebėti atpažinti ir nustatyti vaikų poreikius bei juos ~~atliepti~~ **pritaikyti** teismo proceso metu;
- 6.8. gebėti tinkamai atstovauti vaiko interesus;
- 6.9. **gebėti efektyviai bendrauti su vaikais ir suaugusiais asmenimis, įskaitant vaikus ir asmenis, turinčius įvairius psichikos ir elgesio sutrikimus bei negalias, priklausančius skirtingoms sociokultūrinėms grupėms;**
- 6.10. gebėti įvertinti vaiko raidos (pažintinius, elgesio, emocinius ir kt.) ypatumus, taikyti psichologinės diagnostikos metodus asmenybės įvertinimui;
- 6.11. gebėti parengti vaikus ir/ar jų įstatyminius atstovus apklausai;
- 6.12. gebėti **padėti apklausti vaikus, išklausti vaikų nuomones; vykdyti nukentėjusiųjų, liudytojų, įtariamųjų, kaltinamųjų bei nuteistųjų, mažamečių ir nepilnamečių asmenų apklausą;**
- ~~6.13. gebėti rašyti pagrįstas psichologines išvadas;~~
- 6.13. gebėti nustatyti vaiko patiriamus sunkumus, galimus sutrikimus ir pasiūlyti tinkamą socialinių partnerių pagalbą;
- 6.14. laikytis Psichologų profesinės etikos kodekso reikalavimų;
- 6.15. gebėti valdyti, kaupti, sisteminti, apibendrinti informaciją, rengti **pagrįstas psichologines išvadas;**
- 6.16. sklandžiai dėstyti mintis raštu ir žodžiu, išmanyti dokumentų rengimo principus;
- 6.17. mokėti dirbti Microsoft Office programiniu paketu.

## V. ŠIAS PAREIGAS EINANČIO VALSTYBĖS TARNAUTOJO FUNKCIJOS

7. Valstybės tarnautojo pareigybei priskiriamos funkcijos:
- 7.1. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu dalyvauti ~~teismo posėdžiuose~~ **civilinio proceso metu (šeimos teisinių santykių bylose (dėl santuokos nutraukimo, vaiko gyvenamosios vietos nustatymo, vaiko globos ir kt.) ir kt.),** išklausančią vaikų nuomones, atsižvelgiant į jų socialinę ar psichologinę brandą ~~šeimos teisinių santykių, skyrybų bylose;~~
- 7.2. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu dalyvauti baudžiamojo proceso (ikiteisminiame tyrime ir teismo procese) metu, padedant apklausti vaikus, atsižvelgiant į jų socialinę ar psichologinę brandą;
- 7.3. **teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu** ikiteisminio tyrimo metu dalyvauti įvairiuose ikiteisminio tyrimo ~~procedūrose~~ **veiksmuose**, susijusiuose su vaikais: daiktinių įrodymų atpažinimo, parodymų vertinimo įvykio vietoje ir kt.;
- 7.4. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu atlikti teisminiame procese išklausomų, apklausiamų vaikų raidos (pažintinių, emocinių, elgesio ir kt.) ypatumų, turinčių reikšmės kiekvienam teismo proceso veiksmui atlikti, vertinimą ~~stebėjimo, pokalbio ar kitu tam tinkamu būdu~~, atsižvelgus į jau atliktus kitų kompetentingų institucijų vaiko raidos ypatumų įvertinimus;
- 7.5. teismo pirmininko ar teisėjo pavedimu konsultuoti **dėl vaiko poreikių, jo raidos ypatumų dalyvaujant jiems teisminiame procese,** ~~apklausos specifikos teisminių procesų metu ir atlikimo taktikos;~~ jų įstatyminius ar teisėtus atstovus, teisėjus bei kitus teismo proceso dalyvius ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus, dėl apklausos specifikos teisminių procesų metu ir apklausos atlikimo taktikos – teisėjus ir (ar) ikiteisminio tyrimo įstaigų subjektus;
- 7.6. rinkti ir kaupti informaciją, reikalingą ~~ikiteisminiame tyrime ir teismo proceso teisminių procesų~~ metu apklausiant ~~nepilnamečius, mažamečius asmenis~~ vaikus, esant būtinybei bendradarbiaujant su kitomis kompetentingomis įstaigomis ir institucijomis;
- 7.7. teikti išvadas, nuomones, paaiškinimus raštu ir / ar žodžiu teisėjo pavestais klausimais, neviršijant specialisto kvalifikacijos ir/ar kompetencijos;

7.8. pagal kompetenciją rengti teismo veiklos dokumentus, metodines rekomendacijas dėl apklausų vykdymo, su jomis supažindinti kitų institucijų atstovus, tarp jų ir dalyvaujančius teisminiame procese;

7.9. **teismo pirmininko ar teismo kanclerio pavedimu konsultuoti teismo darbuotojus streso valdymo klausimais**, pagal kompetenciją organizuoti ~~streso valdymo mokymus teismo darbuotojams, kitus~~ mokymus;

~~7.10. pagal kompetenciją teikti pasiūlymus teismo organizacinės veiklos ir kitais klausimais;~~

~~7.11. pagal kompetenciją teikti išvadas dėl teismo pirmininko įsakymų ir įsakymais tvirtinamų teisės aktų projektų;~~

7.12. pagal kompetenciją dalyvauti darbo grupių, komisijų veikloje, psichologų profesinės priežiūros susitikimuose;

7.13. vykdyti kitus teismo pirmininko, teismo kanclerio su teismo veikla susijusius pavedimus, kad būtų pasiekti teismo strateginiai tikslai.

## **VI. ŠIAS PAREIGAS EINANČIO VALSTYBĖS TARNAUTOJO PAVALDUMAS**

8. Šias pareigas einantis valstybės tarnautojas yra tiesiogiai pavaldus teismo kancleriui.

---